

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARDA SOG'LOM RAQOBATNI SHAKLLANTIRISH INTELEKTUAL SALOHIYATINI OSHIRISH

O'razaliyeva Sojida Tojiboy qizi

Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti tyutor

Ustayeva Dinola Nuraliyevna

TVCHDPI MAT 21/6 guruh talabasi

Email: sojidaorazaliyeva@gmail.com

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va ular orasida doimo sifat fan va ta'lim va boshqa sohalarda raqobat bo'ladi. Bu raqobat tarbiyachilar va tashkilot pedagoglarning sog'lom fikr yuritishiga va ta'lim muhitini yaxshilashga olib keladi. Ta'lim muhiti musaffo joyda ta'lim-tarbiya jarayoni sifatli va samarali bo'ladi.

Kalit so'zlar: Raqobat va rag'bat, sog'lom raqobat, sifatli ta'lim, intellektual salohiyat

Annotation: Preschool education organizations and between them there will always be competition in quality science and education and other areas. This competition leads educators and organizations to think healthy and improve the learning environment.

Keywords: Competition and incentives healthy competitive quality education intellectual potential

Dunyoning rivojlangan davlatlari singari yurtimizda ham ta'lim-tarbiya va yoshlar tarbiyasiga e'tibor qaratilmoqda. Bugungi kunda intellektual salohiyatli kadrlarni tayyorlash asosiy bosh vazifamiz hisoblanadi. Chunki kadrlar yosh avlodni tarbiyalovchi shaxslar hisoblanishadi. O'g'il-qizlarimizning zamonaviy bilimlar bilan qurollantirishda va dunyo mamlakatlari bilan raqobatbardosh etib tarbiyalash pedagoglar zimmasida.

«Davlatimiz rahbari prezidentlik faoliyatining dastlabki kunlaridan boshlab yurtimizda innovatsion va kreativ fikrlaydigan, zamonaviy kadrlar tayyorlash, yoshlarni vatanparvarlik ruhida, yuksak ma'naviyat egalari etib tarbiyalash, shu maqsadda ta'lim tizimini takomillashtirish masalalariga alohida e'tibor qaratib kelmoqda. Prezidentimiz ta'lim tizimini isloh qilish bo'yicha mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlar, bu borada oldimizda turgan dolzarb vazifalar haqida fikr yuritar ekan, ulug' ma'rifatparvar bobomiz Mahmudxo'ja Behbudiyning «Dunyo imoratlari ichida eng ulug'i maktabdir» degan fikrini alohida ahamiyatga ega. Haqiqatan ham, jahondagi rivojlangan davlatlar tarixiga nazar tashlaydigan bo'lsak, ularda jamiyat hayotini o'zgartirishga qaratilgan islohotlar avvalo ta'lim tizimidan, bog'cha, maktab, tarbiya masalasidan boshlanganini ko'ramiz. Chunki ta'limni o'zgartirmasdan turib, odamni, jamiyatni o'zgartirib bo'lmaydi.

Ma'lumki, murakkab o'tish yillarida ta'lim tizimidagi ma'naviy-ma'rifiy muhit, o'qituvchi kasbining obro'yi, nufuzi pasayib ketgani, yangi davr pedagoglarini tarbiyalash, pedagogika fanini rivojlantirish, innovatsion ta'lim texnologiyalarini joriy etishga yetarli e'tibor berilmagani sohada bir qator jiddiy muammolarni keltirib chiqardi.

Ta'lim-tarbiya sohasida zamonaviy va oqilona tizim yaratish, o'qitish metodlari, ta'lim standartlari, darslik va o'quv qo'llanmalarini yangilash zarurligi, bilim berishda chet eldagi ilg'or tajribalardan foydalanish, tarbiyada esa milliy an'ana va qadriyatlarga suyanish muhimligi qayd etildi.

Maktabgacha ta'lim tizimini takomillashtirish bo'yicha chiqayotgan Prezident qonun va farmonlari, vazirlar mahkamasining qaror va farmoyishlari, maktabgacha ta'lim vazirligining normativ-huquqiy hujjatlarining qabul qilinishi bu soha rivoji uchun juda muhim va aniq vazifalarni belgilab berishga uni amaliyotga tadbiq etishga zamin yaratdi.

Shu kabi ishlab chiqilayotgan qaror va farmonlar ijrosi va ularning isloh qilinishida huquqiy savodxonligi yuqori tarbiyachi –pedagoglarga yuklangan. Maktabgacha ta'lim muassasalarida huquqiy savodxonligi yuqori kreativ fikrlovchi

kadrlarga ehtiyoj juda katta hisoblanadi. Shu sababli ham pedagog kadrlar va ular o‘rtasida sog‘lom raqobatni shakllantirish maqsadida turli xildagi seminar treninglar, ularni ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga oid qator tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Bular shular jumlasidan:

- Zakovat ko‘rik tanlovi (tarbiyachilar o‘rtasida)
- Mohir qo‘llar tanlovi
- Yil tarbiyachisi
- Ochiq eshiklar kuni

Shu kabi tadbirlar tashkil etilmoqda. Bu kabi tadbirlardan ko‘zlangan asosiy maqsad zamonaviy pedagog va uning hozirgi qiyofasiga hrmat bilan qarash va tarbiyachi – pedagoglar o‘rtasida fikr almashishni ta’minlash.

Afzallik tomonlari.

- Innovatsion g‘oya va uni amalga qo‘llash uchun muhit
- Yangicha yondashuvdagi mashg‘ulotlarni tashkil qilish uchun metodik yordam
- Ijodkorlikni va kreativlikni shakllantirish
- Fikr almashish va sog‘lom raqobat uchun innovatsion loyihalar (bir biriga o‘xshamagan)
- Master-klass
- Yangi bilimlarni qabul qilish va egallash texnologiyalarini o‘rganish.

Tanganing ikkinchi tomoni bo‘lgani kabi bu singari innovatsion g‘oyalarni amalga oshirish va intellektual yetuk kadrlar salohiyatini yana ko‘rsatishida o‘zlarini namoyon etishlarida ham muammolarga duch kelishmoqda.

Mavjud muammolar:

- Sohaga doir metodik qo‘llanmalarining kamligi
- Tarbiyachi pedagoglar uchun qo‘shimch yuklamalarning ko‘pligi
- Ortiqcha qog‘ozbozlik
- Qabul qilinayotgan qarorlar mohiyatini to‘liq ochib beruvchi kadrlarning yetishmasligi shu kabi ko‘pgina muammolar hisoblanadi.

Xulosa va takliflar

Bu kabi muammolarni bartaraf etish yo‘llarini izlash va ta’lim jarayonida tadbiq qilish ta’lim samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Takliflar:

- Yangi go‘ya yoki loyihani amalga oshirish uchun moddiy ta’minot bilan ta’minlash
- Metodik va metodologik resurslar bilan ta’minlash
- Ilg‘or va kreativ fikrlovchi salohiyatli kadrlarni moddiy rag‘batlantirish
- Muassasalarda tashkil etiladigan ma’naviyat soatlarida seminar-trening o‘tkazish
- Ustoz-shogirt an‘analariga zamonaviy yondashish
- Taqdimot va seminarlar tashkil etish va ularni keng targ‘ib etish uchun AKT vositalarining yetarli bo‘lishi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Shavkat Mirziyoyev., Erkin va farovon, Demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz’. Toshkent - „O‘zbekiston’’-2016.
2. Xo‘jaev N., Xoshimova M., Hakimova M. va boshqalar. Pedagogika.(darslik)- T.:TDIU,2007.
3. Ismailova Z.K. Pedagogika. Darslik. T.: -Moliya,2008.
4. Z.F. Sharopova. Ta’lim texnologiyalari. Toshkent-2019.
5. Sh.A. Sodiqova. “Maktabgacha Pedagogika” 2018-yil;
6. WWW.lex.uz